

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, te. večja po pošiljanju prejemam, za avstro-ugarske dežele za celo leto 18 gold., za pol leta 8 gold., za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošiljanju za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrtih stopnje peti vrste 6 kr., če se oznani enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnost, na katere naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národní tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Posojilnične zadruge.

Došlo nam je sledeče pismo:

Na Dunaji 30. jan.

Gospod urednik! V „Slovenskem Narodu“ od 19. jan. t. l. priobčujete sklep računov „šoštanjske posojilnice“ in pri tej priliki poudarjate imenitnost tacih denarnih zavodov v gospodarskem in narodnem oziru. Po pravici grajate malomarnost in apatijo za občni blagor, kateri ste glavni zapreki, da ne more naš narod priti do trdnejše narodne zavesti in do večjega blagostanja.

Vsek razumen narodnjak izprevidi, da se ne moremo slobodno gibati, dokler smo popolnem odvisni od tujega kapitala, vsak želi, da bi se ustanovile hranilnice in posojilnične zadruge, a da bi se hoteli lotiti resnega delovanja, tacih je pa kar malo.

Sploh si nekateri ljudje domišljajo, da je bog si vedi kako težavna stvar ustanoviti kako zadruge, in sicer navadno ugovarjajo, da

1) za poslovanje in knjigovodstvo nij sposobnih ljudij in

2) da pomanjkuje denarnih sredstev, da bi pač dosti tacih bilo, ki bi si denar spojevali, a malo vložnikov, da bi tedaj posojilnica ne mogla ustrezati potrebam svojih društvenikov.

Prvi ugovor nikakor nij opravljen, od kar se vse potrebne tiskovine in računske knjige uže popolnem izdelane dobodo v „narodni tiskarni“. Kdor zna brati, pisati in računati, lehkovo vodi te knjige; za to nij treba učenega knjigovodje, samo malo vaje, katero

si vsak lehko pridobi pri uže delajočih posojilnicah, postavim na Štajerskem v Ljutomeru, Šoštanji itd.

Kar se tiče drugačega ugovora, da bi pomanjkovalo denarnih sredstev, kažejo dosedanje skušnje, da so zadruge, če so na solidni podlagi ustanovljene si še zmirom lahko preskrbele potrebne novce.

Na Štajerskem so hranilnice, zlasti štajerska in graška, vselej rade posojevale posojilnicam; znano mi je, da štajerska hranilnica privoli zadragam kredite od 5000 do 20.000 gld., po 6 1/2% in tudi po nižjih obrestih.

Na Kranjskem bi menda ljubljanska hranilnica enako ravnala.

Pa ko bi tudi posojilnice pri hranilnicah ne doobile potrebnega denarja, ga zdaj dober takaj na Dunaji pri znani banki „Länderbankenverein“. Ustanovila se je namreč lastnik zveza avstrijskih posojilničnih zadruž. Načelnštvo te zveze stopilo je v dogovor zgori omenjeno banko in zdaj je „Länderbankenverein“ centralni zavod za avstrijske posojilnice. Ako hoče katera posojilnica dobiti posojila, mora načelnštvo zveze posojilničnih zadruž, katere zastopnik je g. Ziller izdajatelj časopisa „Genossenschaft“, svoja pravila in poslednji letni račun predložiti ter naznani koliko kredita želi. „Länderbankenverein“ je uže dal dozdaj 1 milijon in 200.000 gld. posojil proti nizkim obrestim, namreč 6 1/2%.

Posojilnica tedaj lehko začne svoje delovanje, če ima le kakih 20 do 30 društvenikov in 500 do 600 gl. vplačanega denarja in toliko se jezik, ker tu gre za deželo, katera me je

pač v vsakem kraju skupaj spravi: — Omeniti še moram, da imajo posojilnice z neomejenim poroštvo dosti več kredita, kakor z omejenim, in da se poslednjim le teško in samo mali kredit privoli.

Z ozirom na narodnost, so mi dočini gospodje, s katerimi sem imel priliko o tej stvari govoriti, zagotavljali, da se načelnštvo in „L. B. V.“ brigati samo za kreditno sposobnost zadruge, ne glede na narodnost in da se posojila dado isto tako nemškim, kakor češkim in slovenskim zadrugam.

Povsed se posojilnične zadruge ustanavljajo; na Češkem pride na 25.000 ljudij ena posojilnica, na Moravskem celo na 9000 ljudij ena; na celem Kranjskem pa, s svetimi 460.000 prebivalci je samo ena obrtniška posojilnica v Ljubljani. Čudno! Zdramimo se vendar, ne iščimo zmirom zvunaj sebe po uzrokih, če hira naša narodna stvar in če propadamo pri volitvah, ampak pomislimo, da narode najhuje zatira malomarnost za občni blagor.

Dr. Josip Vošnjak.

Govor slovenskega poslanca Nabergoja

v 8. seji državnega zbora 25. januarja 1875:

Železniška vprašanja so za vsako deželo velike važnosti! Sedanje vprašanje je pak za Trst pogoj življenja. To me more opravičiti, ako povzdgrem tudi jaz besedo, da si nijsem popolnem zmožen nemškega

Listek.

Prijatelj Lovro.

(Dalje.)

Lovro se zapanji. Na to nij mislil. Bil sem opazil po govoru, da Minkin oča spada v ono vrsto ljudij, s kojim je treba narediti čisto pogodbo, a pred očmi mi je bila grozna nesreča, v katero bi Lovro po nesrečnej ženitbi pasti mogel. Mislil sem, da mi je prijateljska dolžnost, delati tako.

— Prav govorиш, reče mi Lovro, za pet dnij v nedeljo ima se ženitba oglasit. Jutri pojdem k starcu; stvar se mora vsikako izvesti na čisto.

Druzega dne povrne se Lovro nemiren domov.

— Bil sem pri starem v uradu, reče prijatelj, vrgši se na divan.

— Pa kaj?

— Kaj vem jaz. Delal se je nekoliko razžaljenega. Čemu taka vprašanja, reče mi, ne kanimo li sklopiti prijateljstvo? Ali

mislite, da bodem svoje dete prikratil? — Nikakor ne, odgovorim mu, ali zakon je, kakor tudi sami znate, zveza na srečo in nesrečo, na vse živenje, pa je treba o stvari resno razgovarjati. Vi veste, da nisem imovit človek, da imam celo nekoliko dolga, a učiteljska plača nij bogat vir. Za to mi morate oprostiti, da govorim odkrito. — Starec na moje te objektivne opazke nekoliko zarudi, no malo zatem udari v smeh: „Glej, odkedaj je gospod Lovro postal računar? Pojte, ne bodite dete! No, da vas mlada sliši!“

Hajdmo k meni na obed, pograbi me pod roko, jutri pri črnej kavi bodemo delali račune. In šii smo obedovat. To je vse.

Druzega dne po poludne pride Lovro še nemirniši domov. Jezno vrže klobuk na posteljo.

— K vragu! iztisne ljut.

— Kaj je?

— Kaj si mi govoril. Zblaznil bodem.

— Si govoril s starcem?

— Nisem, nij ga bilo doma. Ali govoril sem z deklico. Bila je zaplakana, kakor, da se je srdila, a ko sem stopil k njej, odbijala me je rokoj. Dosti besed je bilo treba, predno se je udobrila. Naposled mi je pokazala venec, smijoč se skozi solze, in objela me rekoč: „Kaj tako znate vjesti v srce?“ Na to me je poljubila.

— Smehljala se ti je praviš? Lovro! Mar se je Minka tako smehljala, kakor se je nekdaj prvi krat Malvina?

— Malvina! Malvina? vpraša Lovro vpoglavši glavo, kaj me vprašaš? Nij, nij. Sije li mesec kakor sonce? Ali, zaman je govoriti. Tvoja me vprašanja vjedajo kakor kače. Kaj tacega ne morem verovati.

— Brate! Ti me imaš za satana, moje besede so ti hudičevske? Naravno. Beseda hladnega razbora velja često za hudičeve misel; razum je često mraz, ki nam opali cveje naše domišlige. Ti o tem sedaj tudi ne moreš soditi.

poslala sem, — zagovarjat in varovat jo propada.

Žalostna izkušnja je za avstrijsko Primorje, da se, kadar koli so njegovi gmotni interesi v nasprotji z interesu italijanskega kraljestva, vselej le Primorje, oziroma Trst, mora brezobzirno žrtvovati Italiji.

Mi smo bili oškodovani pri mejnem reguliranji, pri trgovinskej pogodbi, pri colnih uspehih, a celo v mirovnej pogodbi z Italijo 1866. leta povsodi in v vsacem ogledu oškodovani.

A še zdaj, gospoda moja, kakor bi ne bilo teh krivic še dosta, se pripravlja najvažnejemu in edinemu pomorskemu mestu avstrijskega cesarstva Trstu, popolni propad trgovine!

Pravim propad, kajti vsakdo, ki vsaj na pol neče zatisniti očij in ki neče slepbiti, ko temna noč, več, da odprtje pontebske proge, prej, nego Trst dobi do morja še drugo železnico, ki le na ta način more konkurovati z Benetkami, — mora Trst z fizično silo uničiti. Tu ne gre za politično vprašanje, nego na prvem mestu za narodno-gospodarsko, za življenje ali ne življenje trgovine v Trstu!

Gospoda moja! To mesto Trst, ki ima v sebi vsled ugodne lege poklic, enkrat še velik nalog izvršiti v domačem in tujezemskem trgovstvu, ki je edino pristanišče mej Avstrijo, Nemčijo in Rusijo, ki bi se lahko pri nekolikem trudu odlično udeležilo pri indijskem in orientalnem trgovstvu, ki končno, kadar bodo orientalno-azijatske železnice dozidane, tudi v tem pogledu more delovati velikansko, ta Trst, katerega nam zavida Anglija, katerega sta slavn Karel VI. in njegova hči Marija Terezija, prištevala mej najžlahtnejše bisere svoje krone, se kuje v verige in se veže, kakor suženj, ki naj bi se izročil in žrtvoval svojemu staremu tekmeču Benetkam, s katerim se je v teku minolih stoletij boril v mnogih vojskah na življenje in smrt. — Gospoda moja! Na ta način, ka terega moram res brezglavnega imenovati, bi ne postopali s Trstom, niti Turki. — (Veselost.)

Obuzelo te je. Ali veruj mi, samo bratovska ljubezen sili me, da ti govorim skozi bladni razum. Ali nemam li prav? Dom ti je v nevolji, ti v stiski. Dolgo presedajo. Ženiti se kaniš, da sebe in hišo rešiš dolgov. Nij to gola sebičnost, ker znam, da ti je srce vrlo in vredno. Nadaš se dobiti podpore, hočeš živeti brez brige, delaš za prosveto naroda. Lepo je to, krasno. Pred tvojimi očmi sije zora. Ali Lovro, pomisli, ako se vse to izvrne proti tvojej nadi, ako namesto zore nastane noč? Ako namesto imetka dobiš siromašno ženo, navajeno živeti gospodski? Ako dobiš dece, nove brige, nove skrbi? Ako ti propade oča do kraja, a ti sam vse globokeje v dolg? Ako se ljubezen prema ženi zaradi te nevolje spremeni v mržnjo, ki te do groba ne bode minula, ker si s to ženo do groba zvezan. Kaj potem brate? Noč, večna noč. A ti tega ne smeš. Bog ti je dal sijajan talent, ne za to, da ga pokoplješ v brigi, tem več, da ga množiš na konč naroda svojega.

To ti je dolžnost, a jaz ti to govorim, ker nečem, da bodeš večni rob.

(Dalje prih.)

Italiji se je podarilo mnogo, da premnogo; dežele, trdnjave in denar! Sedaj naj se pak obesi Benetkam na vrat še blagostanje in bogatstvo Trsta! Po tem pak naj se, gospoda moja, nikar ne toži, da se Trst ne navdušuje za avstrijsko državno mišljenje, ali da, kakor je reklo poslanec Wurm, Italijani avstrijski težijo za „unita Italia“.

Odborov predlog je v tacih razmerah skoro nerazumljiv. Nerazumljiv zaradi tega, ker se je v dobi dr. Herbstovega ministrovanja smatral vsakdo, ki je zagovarjal pontebsko progo, za italienissima. Nerazumljiv, ker dr. Herbst baš to, kar je prej oméetal, sedaj zagovarja. (Klici: čujte! čujte!).

Gospoda moja! Dr. Herbst vidi z drugimi očmi, kadar je minister. Njegova znana nedoslednost se razлага v tem, kar pravi javno mnenje v Trstu, da namreč nij prijatelj mestu našemu, Trstu!

Zares, bil bi najnespametnejši korak, ki bi ga storila vlada, ako pontebsko progo, samo, ali pak preje stavi pred kako drugo železnicu, ki zvezuje Trst z sredino cesarstva.

Mi gotovo ne preziramo mirovne pogodbe od leta 1866, ožalujemo pak le, da se je v njej storila Italiji obljuha glede pontebske železnic; ker pak mi tudi v naš nevseh izpolnjujemo dotične dolžnosti, imamo tedaj pravico zahtevati, da se te dolžnosti ne vrše na takov način, ka bi mi morali vsled tega biti uničeni.

Korist, ki bi nastala koroškim in štajerskim industrijalcem iz pontebske železnice, se jim brez tega zagotavlja.

Tu je tedaj važno le, da se to odloži za nekoliko let. Ko se sezida druga proga za Trst, in Trst vsled tega tako opomore, ka bi mu bilo moč vspešno konkuirati z Benetkami.

Gospoda moja! Skoraj je neverjetno, kako se Trst zanemarja v železniških zadevah!

Trst ima eno samo železnično progo, ko jih imajo tujezemska mesta, mnogo manjša nego Trst, štiri, celo šest.

A še ta edina železnična proga Ljubljana-Trst, se je pri stavljenju o svojem času tako zakasnila, da je Hamburgu bilo moč, tržaško trgovstvo si osvojiti in celo Ljubljano, tedaj pred vratmi Trsta, preskrblevati z kolonialnim blagom.

Enaka napaka se namerava tudi zdaj storiti. Pontebsko progo zidati in trgovino izpeljati v Benetke. Še le potem se dovoli druga železница za Trst, toda prepozno bode!

Gospoda moja! Žalostno, da je tako, ali istina je! Jaz morem le glasovati: Najprej se naj stavi druga proga za Trst a potem še le naj se pomisli na pontebsko progo.

Kdor glasuje drugače, hoče trgovstvo tržaško podariti Benetkam, in svoje vlastne brate, Tržačane, ki so baš tako dobri Avstriji kakor vsi drugi v cesarstvu našem, pripraviti na beraško palico.

Tedaj si dovoljujem predlagati:

„Visoka zbornica naj blagovoli skleniti, v posvetovanje stavljeni predmet odložiti z dennašnjega dnevnega reda, ter ga ob enem sprejeti v obravnavo pri programu, ki ga postaviti vlada namerava o bodočih železniških stavbah.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. februarja.

V državnem zboru je izročil dr. Kopp predlog naj se na vseučiliščih odpravijo kolegjine. Vladni predlog o brambi trgovskih mark avstro-ruskih je bil sprejet.

V Brnu kakor tudi v Gradeu začenjajo meščanje oslobajati se od c. kr. birokratov. Bi bilo tudi v Ljubljani uže enkrat čas. Pri nas komandira samo c. kr. uradnik in voli vse le nemškutarski uradnik.

V ogerskem zboru je govoril v proračunski debati bivši minister Lonyay in dejal, da mora ogerska vlada le varčno izdajati, štediti, da pride do rednih finanč. Ko je on minister bil, zapeljeval je sam zbor ministerstvo, da je preveč izdajalo. Boljše finance so le mogoče, če se obe stranki z diniti in državnopravno vprašanje na stran pustiti. — Minister Bartal je odgovarjal na Sennyeyev govor rekši, da lepih fraz se ne manjka, novega pa nij S. nič povedal.

V sasajje države.

Srbaska narodna skupščina je ministerstvu na vprašanje Cumičeve enoglasno izrekla zaupanje. — Še tist dan pak so se ministri mej soboj sprli in odstopila sta finančni minister Kaljević in minister vrnijega Piročanc. Zakaj? to se ne ve prav. Na korist te vedne spremembe v Srbiji gotovo nijsa.

V Francoski narodni skupščini se dalje posvetujejo o ustavnih zakonih. Predlog ali pristavek Wallonov s 353 proti 352 glasovi, ki izreka mogočnost revizije in ima v sebi besede „predsednik republike“. Republikanci to smatrajo za eno zmago, da si so imeli le en glas večine.

V Španiji začenja „konstitucionalna monarhija“ tiskovno svobodo zatirati. Nekov kraljev dekret prepoveduje novinam vse napade na kraljevo dražino, konstitucionalno monarhijo in vero. — Karlisti so bili v gorah Albarazin tepeni in so izgubili 25 mrtvih in 62 ranjenih.

Angleška vlada je obljubila postavo zboru izročiti, ki batine ali palice kot kazen za posebno hude napade na ljudi zopet uvaja. Pri nas so tepenje kot barbarično odpravili, kako da bi ga Angleži zopet poprijeli se?

Dopisi.

IZ Mozirja 2. februarja. [Izvir dopis.] Pred menoj leži štev. 23. „Slovenskega Naroda“. Uvodni članek: „Zopet posojilnične zadruge“ je povod, da primem za pero ter naslikam nekaj žalostnega o mozirski posojilnici. Bilo je namreč pretečeno poletje, ko so gornje-Savinčanje osnovali na gospod dr. Vošnjakovo pregovarjanje v Mozirji posojilnično zadružo. — Zbral se je takrat tukaj neko nedeljo dosti odličnih mož gornje savinske doline, volili so predsednika, tajnika, denarničarja in vse, kar h temu društvu spada. Društvo ima tudi uže vse potrebne tiskovine in tudi uže prvi dan je prišlo v denarnico nekaj stotakov. A od istega dneva se nič več od posojilnice ne čuje, zadruža spi zimsko spanje, tiskovine in denar baš tako. Večkrat sem slišal pogovarjati se o posojilnici, kaj je z njo? itd. Ne vem, kaj je temu uzrok. Sicer pa mislim, da to, ker je predsednik na Rečici, denarničar in tajnik pak sta v Mozirji. Nobeden se dela ne loti in tako se bodo žalobče uresničile moje besede, katere sem pri osnovanju društva pisal v nek slovensk list: „Upamo, da ne bode posojilnici: Sreča dar — klofuta.“

In vendar imamo v Mozirji več, nego tri uplivne možake, kateri bi se lehko dela

lotili in bi šlo prav lepo. To je istina inicijative manjka. Mozirjani izbudite se iz vaše letargije; skličite skupaj sejo, pomenite se; lotite se enkrat „viribus unitis“ dela in bode šlo od rok. Sedaj imate uže vse za posojilnico pripravljeni — le dela manjka. „Jeder Aufang ist schwer“, a ko se voz kolesa namaže — teče. — Pravijo, da na svečnico medved iz luknje „poluka“; ali je isti dan oblačno, medved ne zleze več v luknjo, kajti zima bode minula. Tako sem tudi jaz denes na svečnice dan „polukal“ na neba višine. Videl sem, da nebni obok krije od juga sem prepodjeni oblaki. Sneg je tudi uže šel „rakom žvižgat“ upam, kakor medved, da ne bode več zime, in tako se bode tudi naša posojilnica vzbudila iz rimskega spanja, ko bode začelo spomladansko sonce delovanja, pošiljati gorke oživljajoče žarke v ta zavod.

Želim torej, da bi ta dobrodejui zavod se zdramil; in z naprej z delavnostjo ljudstvo vzbujal.

Iz Št. Ruperta na Dolenjskem 1. februar. [Izv. dop.] Gospod Rad. Pukelj, odgovitelj v Rakovniku na Dolenjskem od katerega ste nam lansko leto nekatero prav zabavne spise v podlistku vašega velecenjega lista priobčili, je pretečeno sredo skoro utoril. Dopoludne emenjenega dneva se je g. P. straten ledodrsec, z g. lejtnantom b. Langom v graščinskem bajarju drsal. Kar naenkrat se led udere in prvi drsalcev se izgubi pod ledom. Lejtnant Lang, ko svojega pajdaša ne vidi več se silno prestraši, pa ko ga črez malo trenotkov zopet pri onej luknji skozi katero je pal pod led, zagleda, mu je bilo še le očito, kaj se je z njim zgodilo. Srečen slučaj je bil uzrok, da se je P. go tove smrti rešil. Omeniti še moram, da je Pukelj pri Št. Rupertkih nemškutarjih na prav slabem glasu. Celo nekateri odborniki (se ve nemškatarski) mu žugajo, da mu jih bodo „na pleča“ naložili, ker je neki on pisal dopis, katerega ste pretečeni teden v vašem listu priobčili, (ne on Ur.) ki je popolnem resničen. Čudni so naši nemškutarji res, že bi oni dopis kaj lažnjivega poročali, bi vendor lehko javno oporekali, a ti „kulurtregarji“ s svojim „šlek mus ar krigen“ hote sami svoje sramotno počenjanje s surovostjo izbrisati.

Da naši kmečki purgarji tako predzni postajejo, so mnogo krivi naš gospod fajmošter, A. Košir, ki izdajalcem domovine očividno na roke greda. Namesto, da bi jim kjer jim je naloga in prilika dana, nasprostovali, pravico zagovarjali in Slovencem na noge pomagali, se ali odtegnejo ali pa molče ter menijo, saj nič ne pomaga, „bird uns schon Gott helfen“. Da ima tako vedenje našega duhovnega očeta slab upliv na malo izobraženega kmetsa, je pač lehko umeti. Saj uže kmetje govore: „Če nam gospod fajmošter slovenskega jezika ne zagovarjajo, kaj bomo še le mi? Če so gospod fajmošter nemškutar, potem vendor nemškutar biti nij greh“, in tako se tukajšnji kmet po svojem duhovnem očetu ravna in nemškutari, kar mu duša daje. Bog daj, da bi se naš duhovni oče v tem obziru skoro spreobrnili! Da so gospod Košir nemškutarjem, zatiralcem slovenskega jezika, tako zelo prijazni, je tudi drugod nevoljo vzbudilo.

Od ogersko slovenske meje
30. jan. [Izv. dop.] Kakor Slovencem Nemec

svojo edino-zveličalno nemščino v šolo in urad vsiljne, tako prebivalcem mej Muro in Dravo Magjar, ta kruti sovražnik Slovancev okorno svojo magjarščino. Komaj prestopiš mejo, ter korakaš po krasni ravnini Medjimurja, kako se bodež čudil, videč o cestah imena slovenskih vasij itd. v trdi magjarščini pisana. Zastonj išče tvoje oko slovanskih imen, dasiravno tukaj Slovani bivajo. A to nij vse.

Prebivalcem, kljubu temu, da je velika večina magjarščine ne zmožna, se vse od urada magjarski dopisuje in vsakdo je primoran človeka iskat, kateri mu listino raztolmači. — Ogledimo šole. Glava bo vsakega mislečega bolela, mislil bo, da je v Kini ako sliši, kako se v teh šolah podučuje. V vasih je slovenščina in magjarščina učni predmet po trgih in mestih tudi nemščina. N. pr. v Čakovcu se noben učitelj ne sprejme, kateri teh treh jezikov zmožen nij. O uboga mladina! ki si orodje nensmiljenega magjaronstva, ubogi učitelj, ki si primoran proti vsem načelom zdrave pedagogike podučevat! Da bogovi bi ti učitelji biti morali, hoteč svojo nalogu glede jezika rešiti. Morebiti, da slavni Magjari lijek iznajdejo, da se bodela ostala jezika slovanskim otrokom v glavo vlivala.

S tako kruto silo se v Medjimurji magjarščina in nemščina v ljudske šole vlivati, ter učitelj brezvprtšo ukvarja svojo nalogu rešiti.

Res žalostno stanje Medjimurcev, pa najtudi drugod nij nič boljše.

Domače stvari.

— (Trgovinska zbornica kranjska), katera je vsled goljufij sestavljena in ne postavno voljena, kakor smo še vedno in vsak dan pred porotniki dokazati pravljeni, se je v pondeljek konstuirala in volila g. Drevo za predsednika in K. Lukmana za podpredsednika.

— (Vodnikova beseda) v ljubljanski čitalnici 2. februar je bila nekoliko slabše obiskana, nego prejšnja leta. Uzrok je ta, ker se je bil glas raznesel, da se bode beseda preložila zarad Costove smrti. Poleg drugih programnih točk, katere smo uže omenili, je tudi dr. Bleiweis nekoliko izpregovoril o Costi posebno opominjajoč, da prvo literarno delo pokojnikovo je Vodnikov album. Ples je trajal — to se uže razumeje skoro do belega dne.

— (Fotograf Saler) pri Slonu nas prosi naznani, da prodaje Costove fotografije po 30 kr.

— (Zagrebški mestni zbor) je imel 30. jan. popoludne sejo, v kateri je mestni svetovalec Šaj predlagal naj mestni zbor zagrebški teleografičnim pôtem svoje sožaljenje izreče „Slovenski Matici“ v Ljubljani po povodu smrti njenega predsednika dr. Coste, ki je tudi ob prilikli otvorjenja hrvatskega vseučilišča slovenski narod zastopal. Telegram je bil stante sessione odposlan.

— (Učitelji kozjanskega okraja) so izgubili vrlega tovaiša, naše društvo zvestega člana. Tomaž Knežar, učitelj v Šen-Petru je menda vsled naduhe, v soboto, dne 30. jan. v gospodu zaspal. Zapustil je ženo in edinega sina, častnika. Rojen je bil v Starem trgu dne 18. okt. 1804 in je služil kakor podučitelj ozir. učitelj od 1. nov. 1832,

v Šen-Petru pa od 23. okt. 1856, kamor se je iz Rečice preselil. Bil je eden najmarljivejših učiteljev, dober mož in oče in pravi tovariš svojim součiteljem. Otoke je ljubil kakor oče, in naj rajši je bival mej njimi. In še zadnja leta, ko je vidno hiral, bil je on prvi in zadnji v šoli. Veliko se je pečal tudi s sadje in svilorejo. Dne 6. avgusta m. l. smo še učitelji (piše se nam) po njem zborovali in z njim t kali, en nam je pa še solznični očmi dolival svoje najboljše starine — za slavo. Naj mu bo zemljica lehka.

— (Iz Petrovč) pri Celji se nam piše: Pri denašnji volitvi občinskega župana je bil Ivan Kovač, posestnik v Arnji vasi, vrl narodnjak, ki je ob direktni volitvi za državni zbor glasoval in več drugih avoril, da so z njim za gosp. dr. Vošnjaka glasovali, enoglasno za župana izvoljen.

— (Iz starega trga) pri Loži se nam piše: Pri nas bi se bili letos i dobro zabavali. Bili bi dve veselici s plesom in igro in dva manjša „venčeka“. A mi smo delali račun brez krčmarja. 18. januarja zbolela je soprga čitalničnega restavraterja. Imela je vročinsko bolezen. Bila je vedno slabješa in slabješa in denes 1 februarja smo jo — pokopali. Bla je vila gospodinja v vsacem obziru in splošno priljubljena. Bodil je zemljica lehka!

— (Slovensko gledališče) Prihodnja slovenska predstava bo pustno nedeljo 7. svinčana. Igrala se bude pustnemu času primerna burka „Lumpaci-Vagabund“.

— (Z Dunaja) se nam piše: Kar se pontebske železnice tiče so razun nekaterih vladnih mož v centri, potem goriških in tržaških poslancev, vsi drugi za pontebsko glasovali, zlasti tudi kranjski, ker je potem upanje, da se loška železnica zida. Kajti predilsko bi bila preblizu pontebske in Trst mora zraven južne še eno železniško zvezo z zamorskimi deželami dobiti. Stvar pač nema višjega političnega pomena. V tacih stvareh velja samo korist dežele; če so Goričani za Predil, naravno to; pa isto tako so opravičeni kranjski poslanci, če so proti Predilu za Loko, ker obe železnici nij močce dosegati.

Zahvala.

Podpisani ravnatelji sprevoda ranjencega g. dr. E. H. Coste izrekajo s tem prisrčno hvalo društvom in p. n. gospodom deležnikom tega sprevoda, posebno pa še gosp. Doberletu za njegovo prijazno in izdatno sodelovanje pri uredbi celega sprevoda.

V Ljubljani 3. februar 1874.

Josip Noll, Josip Pfeifer,
Dragotin Zagari.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let nje je nij bolezni, ki bi jo ne bila ozdrivila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprejavljene, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenie krvi v glavo, šumjenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkar iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, prvega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda,

Dr. Campella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofijne Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razposiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesciere Du Barry v mnogih slučajih ngradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kammju, pri prisadljivem a bolehnem draženji v scalmi cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprečenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnicu in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesciere je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušni bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalec gosp.

Dr. Angelsteina.

Berlin, 6. maja 1856.

Ponavlja izrekam gledé Revalesciere du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je užebolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti ni mogel, je vsed rabe Vaše Revalesciere du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesciere du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. St. 80.416. Gosp. F. V. Bencke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v "Berliner Klinische Woehenschrift" od 8. aprila 1872 to le: "Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana "Revalenta Arabic" (Revalesciere). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno blijuvalo, kar vsa zdravila niso bila v stanu odpraviti; toda Revalesciere ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolegtnem bolehanji glave in davljenju.

St. 75.877. Flor. Kollerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašiji in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznačajni prsnih bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodini de Montlouis na neprevabljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesciere je 4krat tečneja, nego meso, ter se pri odraženih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesciere-Biscuiten v puščah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallstraße št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradiču bratje Oberanzmeyr, v Imbraku Diechtl & Frank, v Celovec F. Birnbacher, v Lomelj Ludvig Müller, v Mariboru

M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černoviceh pri N. Širihu, v Oseknu pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeu pri bratih Oberanzmeyr, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varazdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lečajih in specijskih ligovcih. tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštini in telegrafu sli novitetih.

Trajci.

2. februarja:

Rvrep: Pfander iz Dunaja. — Kunčič iz Kranja. — Waldman, Bach iz Dunaja. — Zimec iz Ljubljane.

Pri Slovu: Wakonig iz Litije. — pl. Gonzani iz Kranjskega. — Habe iz Kočevja. — Pibravec Hladek iz Kropje — Schok iz Dunaja. — Jagrič iz Kranja.

Pri Malli: Gerber iz Dunaja. — Reitenfels iz Pečuha. — Westen iz Dunaja. — Mör iz Gradca. — Edelsheim iz Dunaja.

Pri Zamori: Meninger iz Kranja. — Grün iz Gradca. — Schmidhosen iz Celja. — Kraus iz Vratnega.

Listki“.

Pod tem naslovom bode "Národná tiskarna" v Ljubljani izdavala zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapovednika v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvi h šest zvezkov je že na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: "Národná tiskarna" v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvari:

V Ljubljani: Janez Gontini; Jurij Lercher; Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg; Zeschko & Till; Otokar Kler. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel.

V Mariboru: "Národná tiskarna". V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptuj: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek.

Stenografska, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstvo z grozdjem na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap 25 kr.

II. zvezek.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič 50 kr.

III. zvezek.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec 25 kr.

IV. zvezek.

Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela-Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesni. Spisal prof. dr. Krek 25 kr.

V. zvezek.

Meta Holdenis. Roman, francoški spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.

VI. zvezek.

Kazen. Novela, francoški spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoški spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik 25 kr.

VII. zvezek.

Kantoreica. Roman s pogorskega zakotja. Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšić 60 kr.

Naznanilo.

Dovoljujem si visoko čestitemu p. t. občinstvu uljudno naznaniti, da sem prevzel zavod z imenom:

Produktivno društvo krojaško

na črevljarskem trgu hiž. štev. 233 I. nadstropje poleg

Hradeckijevega mosta,

ter budem omenjeni zavod vodil razširjeno z imenom:

Vincencij Wenko.

Ob enem s tem oznanilom uljudno prosim, čestipolno zupanje, katero je uživalo prejšno vodstvo te firme, tudi meni blagovno ohramiti, ter zagotovljati, da budem skrbel za solidno delo, za dobro in novošeno blago v velikem izbiru a izvrševal vse po najnovejšej fasoni, promptno in po ceni, sploh ustrezal budem željam mojih čestitih odjemnikov.

Odličnim spoštovanjem

Vincencij Wenko,

civilni in vojaški krojač.

(35—1)

Dunajska borza 3. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75 "	85 "
1860 drž. posojilo	109	50 "
Akcije národné banke	956	"
Kreditné akcie	216	75 "
London	110	95 "
Napol.	8	90 "
C. k. cekini	5	25 "
Srebro	145	80 "

Tržne cene

v Ljubljani 3. februarja t. l.

Pšenica 5 gld. 20 kr.; — rež 3 gld. 60 kr.; — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gld. 10 kr.; — ajda 2 gld. 90 kr.; — proso 3 gld. 10 kr.; — koruza 3 gold. 20 kr.; krompir 2 gld. 40 kr.; — fižol 5 gld. 60 kr.; masla funt — gld. 51 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh trišen — gld. 34 kr.; — špeh povojen — gold. 42 kr.; jajce po 2½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednina funt 28 kr.; — teletina funt 24 kr.; svinjsko meso, funt 23 kr.; — sena cent 1 gld. 30 kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 7 gld. — kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Opekarnice mojster,

zanesijiv, z kavijo, se najeme k izdelovanju blizu 80.000 zidovnih, in blizu 40.000 strešnih opek, ki se imajo ožgati v poljskih pečeh. Velikost zidovnih opek je 10" dolgi, 5" širokosti in 2½" debelesti; strešne opeke naj bodo 7" široke in 12" dolge a 1½" debele. Prošnje v nemšem jeziku naj se blagovolijo poslati kneževskemu oskrbništvu posestva Šneperk, pošta Stari trg pri Rakoku na Kranjskem. (33—2)

Vsestransko, srčno sočutje, ki se nama je skazovalo mej bolezniu in pri smerti najega predrazega brata oziroma svaka

g. dr. E. H. Coste,

nama vzbuja najživahnejšo zahvalo.

Če naju pri tej britki zgubi more kaj tolažiti, je edino nepozabljeviga ranjeca pogreb, ki name je porok bil vsestranskega sočutja in obžalovanja, za to pa tudi izrekava najprisrenejšo zahvalo, posebno gospodom aranžerjem, spoštovani deputaciji gospá in gospodičin, slavnemu deželnemu odboru, društvu "Sokol", častitim županom okolice ljubljanske, pevskemu zboru čitalnišemu, katoliškemu društvu in društvu rokodelskih pomočnikov, dalje delavskemu društvu, slavnim čitalnicam, deputacijam iz Kranja, Kamnika, Postojne, Vipave in Novega mesta, visoko častitemu stolnemu kapitelnu in drugi duhovščini, tukajšnjim usmiljenim sestram, slavnim odvetniški komori, sl. civilnim in vojaškim uradom, sl. magistratu, c. k. kmetijski družbi in slednjih vsem drugim, ki so se udeležili sprevoda in s tem, ter tudi s krasnimi venci počastili milega nam ranjeega.

V Ljubljani, 31. jan. 1875. (34)

Kornelija Scholmayer-Costa,
Franjo Scholmayer.

Národná tiskarna

v Ljubljani

se priporoča

za izvršitev vseh tiskarskih del

v lični obliki in po najnižji ceni, posebno:

1000 poštinih voznih listov	5 gld. — kr.
vsakih 1000 več	3 "	20 "
1000 voznih listov za železnice s firmo in železniškim kolekom	7	50 "
2000 za brzovoznino s firmo in železniškim kolekom	13	50 "
2000 za zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	9	"
2000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	16	50 "
1000 zavitkov (Couverts) v kvart s firmo	4	"
v oktav	3	80 "

Zalega tiskanih formularev

za e. kr. sodnije, občinske urade, okrajne zastope, šole, cerkve in cerkvene urade, advokate in notarje, pobotnice za mesečne plače i. t. d.